

Besedi „moje“ in „tvoje“.

Besedi „moje“ in „tvoje“ imate na svetu različen pomen. Mož in žena pravita: „kar je moje to tvoje, in kar tvoje to moje“. Kupec pravi: kar „moje to moje, in kar tvoje to tvoje“. Človek miloserčen pravi: „Kar moje to tvoje, in kar tvoje to tvoje“. Roparji in odertniki (voherniki) pa pravijo: „kar moje to moje, in kar tvoje to moje“.

Kratkočasno berilo.

Nori pa muhasti Janž.

Marsikteremu izmed nas še spomlad leta 1817 v spominu živí, kako hudo sta tistikrat glad in draginja razsajala po vsi Evropi in kerčila trebuhe ljudem.

Ravno tisto spomlad sta v neki vasi v Tirolah dva brata v svoji od staršev podedovani kočici prebivala, po imenu Martin in Janž. Slednjega so ljudje sploh le „norega Janža“ imenovali. Martin in Janž sta se živila od dela pri dobrih sosedih, ker od svojih starišev nista nič drugega dobila, ko samo golo bajtico. Imenovano hudo spomlad nista pa dela še za samo hrano dobiti mogla, in marsikteri, pri katerem sta se delati nudila, jima je z ramama pomigal, rekoč: da sam komaj še toliko premorem, da družino za kake dni preživim, potlej mu tudi, ko njima, beraška palica nastaja. Nikjer tedaj, tudi še za samo hrano ni bilo dela dobiti. Ubožstvo in glad sta jima že na čelu z velikimi čertami zapisala, da se trebihom sila godí, in tužna smert lakoti jima že skorej na vrata pokljukati žuga. Kaj je storiti? — Dela nič, živeža pa pri hiši ne cemperane! Dan za dnevom brez vsega ogreška, Martinu, ki je gospodar bil pri hiši, grozno prigréva, da mu ponoči spati ne dá.

V tej grozni sili neko noč, čujte! kaj Martinu na misel pride! On Janža, ki je terdo spal, mahoma predrami, naj vstane in se obleče, ter ž njim gré.

Janž godernja izperva, da mu še spanja ne privoši, se poslednjič vendar le napravi in za Martinom mutast koraci. Mahata jo tiho skozi vas, jo zavijeta na grajsinski borjač; Martin jo udari naravnost proti kravnem ohlevji, podá Janžu šibico v roke, odpre hlev, in mu tiho čakati veli; v tem hipu debelo dimasto kravo z verižico okoli vrata iz hleva pripelje, vrata zapre, in ukaže tiho brez hrupa jo pognati. Noč je bila svetla, in polna luna plava po nebesi in osvetuje trudno ozemlje. Ko v neko lozo dospeta, se Martin ustavi, veli Janžu kravo terdo deržati, mesarico iz zapasa potegne, in udari dimko z ušesi po čelu, da pri tej priči telebi na tla, jo izkoži, iztrebuši in razdeli meso na štiri četerti, kožo verže v jamo na stran, kose pa sta nesla mahoma domú. Martin je imel v svoji kleti tudi skrivno zatornico, kamor je kose terdo zadela. Janžu je terdo zapovedal molčati, da ne sebe in njega v ječo ne pripravi. Janž obljubi, da besede ne bo zinil.

Drugo jutro rano, ko je grajska družina in vse po seli že bilo pokonci, zahromí glas, da je grajskim nar lepša krava nocojšino noč iz hleva prešla. Kravarica Lenka vsa prestrašena teče po vasi vprašaje po kravi, pa nihče ji ničesar povedati ne vé.

Ko Lenka memo Martinove kočice letí, stoji Janž na pragu ter Lenko popraša: Lenka! kam, kam tako jaderno in tako pobitega obraza? Lenka dé: e! kaj bi tebi pripovedovala, saj mi nič pomagati ne moreš. Janž pravi: zakaj pa ne? Lenka odgovori: Sinoči nam je iz hleva dimke zmanjkalo, pa Bog vé, kam je prešla. — I, kaj! reče Janž, nič ne tarnuj, jez dobro za kravo vé. Lenka veselja poskoči, rekoč: aj, Janže! je li res? Janž pravi: res, res. Jez in moj brat sva jo vkradla, ubila in meso domú znesla. — Lenka to zaslišaje naravnost domú v grad letí, in vse, kar ji je nori Janž razoznanil, svojemu gospodu pové.

Martin, ki je še v kleti s skrivanjem tatvine opraviti imel, je Janževo gobeždanje dobro na ušesa vlekel in ko Lenka odleti, poln jada nad Janža prigromí, in mu grozno požuga rekoč: Oj ti prismojenec ti! zdaj si jo pa sebi in meni nakalil, da naji bo vavek glava bolela! Ali ti nisem terdo molčati zapovedal, pa naprej se mi je že pozdevalo, da se boš zatelebanil. Ven je! Gorje ga človeku, ki norcom zaupa! Janž mu mirno odgovori: Res ne vé, kako se je zgodilo, da sem se tako naglo zagovoril.

(Konec sledí.)

Slovanski popotnik.

* Na velikonočni pondelj je gosp. Korneli Stanković napravil na Dunaji zanimivo slovansko popevko (koncert) v dvorani družbe muzikoljubov; 40 pevcov je prepevalo v slovanskem jeziku starodavne koralne melodije gerško-slovanske liturgije, katerih je Stanković blizo 700 nabral in sestavil. Popevka je dopadla in Stanković veliko hvalo si pridobil za veliki njegov trud.

* Mnogozasluženi veteran serbsko-horvaške književnosti gosp. Ignaci Brlić, tergovec Brodski, je 27. marca t. l. v Novi Gradiški umrl. Njegova v trojih natisih izdana slovnica je dobro znana po vsem Jugoslavenskem.

* Vredništvo „Gospodarskih novin“ v Zagrebu je s tajništvom gospodarskega društva vred sopet prišlo v druge roke, in sicer v roke slavnoznanega gosp. Ludevika Vukotinića.

* Spominek našega Stanka Vraza — piše „Neven“ — je bil o sv. Jurji postavljen na njegov grob. — Nabira doneskov za spominek, ki se ima velikemu geniju jugoslavenskemu Mušickomu v Karlovcu postaviti, v vojvodini in kneževini serbski dobro napreduje; nabralo se je dosihmal blizo 500 fl.

* Gosp. dr. Ludevik Gaj je po mnogih zaprekah in z velikimi stroški iz rokopisov nabrane in vredjene različne pesmi Ignacija Gjorgića v krasnem iztisu na svetlo dal. Gosp. A. Mažuranić jim je predgovor spisal. Cena jim je 1 fl. 40 kr.; dobivajo se edino pri odpravnistvu „narodnih novin“ v Zagrebu.

* Gosp. D. Petrović, učitelj prirodoslovja na gimnazii v Karlovcih vabi na naročilo na svoje delo: „Poljedelstvo, razdeljeno na svoje mesečne rade“, ki ga je prestavil iz nemškega L. Babo-a. Natiskuje se v N. Sadu; zvezek velja 30 kr. Cela knjiga bo potem veljala 2 fl.

* V Novem Sadu ima od J. Novića Otočanina na svetlo priti veliki spis v 3 delih pod naslovom „Srbstvo“, ki bo segal od naj starejših časov noter do naj novejšé dôbe.

* V Belemgradu izhajoči serbski list „Sumadinka“ je dovoljen v dežele avstrijskega cesarstva.

* Gosp. Anton Schmitt v Pragi bo izdal „arheološko mapo kraljestva českega“; naročilo na to mapo, kateri bode pridjana knjižica z imeni mest itd., znese 1 fl. 30 kr.

* Od gosp. Jana Krejči-a, profesorja na česki realni praški, se tiska česka prestava prof. Zippe-tove naravoslovne knjige za nižjo realno šolo, pod naslovom „Učebné knihy prirodopisu pro nižši realni školy“.

* V jeziku poljskem izhaja čvetero večih časopisov gospodarskih (kmetijskih) in sicer dva v Krakovem in Lvovu pod naslovom „Tygodnik rolniczo-przemyslowy“ in „Rozprawi gospodarskie“. V Varšavi se izdaja „Rocznik gospodarstwa krajowego“; v Lešni (pruskem Poljskem) pa „Ziemianin“.

* Naj stareje ruske novíce. Ko se je 24. jan. t. m. obhajal stoletni god ustanovitve vseučelišča v Moskvi, je izdala carska javna knjižnica v Petrogradu natanko pre-tiskane perve ruske novíce, ki so bile natisnjene leta 1703; izdatelj je bil sam car Peter Véliki.

* Po ukazu kneza Danila nosijo vsi Černogorci vsled smerti cara Nikolaja skozi 40 dni okoli obernjene kape, to je ondi znamenje žalovanja namesto črne obleke.

* V „Cattolico di Genova“ se berejo med drugim sledeče življenjopisne črte velikega kneza ruskega Konstantina: Veliki knez Konstantin ni tako razločen po svoji natori od brata svojega Aleksandra (sedanjega cara), kakor to mnogi mislijo. Res je, da ni tako krotkega obraza kot novi car, al vendar ni toliko nemil, kakor ga nekteri opisujejo. On je človek samostojen v svojih mislih; njegove misli so zrele, zato nikdar kaj brez pomisla ne počenja; nič ni v njegovih sklepih nečloveškega ne naglega. Reči se more, da je izrastel na morji in vedno živel v razmerah pomorskega življenja, zato je postal določen v delu in govorjenji, in v tem se razločuje od vsih svojih družih bratov. Zna biti, da za tega voljo je od nekterih razglašen za neljudnega in nemilega človeka. Težko ga je za kaj pridobiti; tudi se nikomur ne prilizuje, zato ga grajajo mnogi, od mnogih pa je ravno za tega voljo ljubljen in spoštovan. Verh vsega tega je on zlo učen in velik ljubitelj vsacega dobrega in veličanstvenega nauka. Pri vsem tem je Konstantin vendar preveč častiljuben in zlo zlo zaljubljen v dostojnost svojega rodú in svojega stanú. Turški jezik in turško knjižestvo zna tako kakor ga le naj učenejši mož znati more; ker nosi ime Konstantin, mu je tudi serce rado v Konstantinopolji (Carigradu).

Novičar iz raznih krajev.

Ministerstvo kupčijstva je dovolilo, da tisti iz našega cesarstva, ki so kakošno blago v pariško razstavo dali ali ki imajo opravilo poslancov, se zamorejo, če grejo v Pariz, po ces. železnicah po nižji tarifi peljati, namreč tako, da kdor za 2. klas plača, se pelje v vozu 1. klasa; kdor plača za 3. klas, se pelje v drugem; kdor pa plača polovico vožnine za 2. klas, se pelje v 3. klasu; ravno ta polajšek ste dovolile tudi severna železnica in pa družba c. k. železnice. — Iz Dunaja se piše, da poslednja dva mesca je cena pšenice za 53 kr., reži za 36 kr., ječmena za 27 kr., ovsa za 18 kr. pri vaganu padla. — Časnik „Austria“ zagotavlja, da ni res, da bi bila rusovska vlada prepovedala, da bi kupci našega cesarstva, ki so v podonavskih knežijah žita nakupili, ga od ondot ne smeli izpeljavati. — Na dunajskem vseučilišču se uče sedaj izmed živih jezikov sledeči: nemški, madžarski, poljski, česki, rusovski, italijanski, francozki in pa angležki; v bogoslovskih šolah se uče še kaldejski, sirski in hebrejski. — Zmiraj več imenitnih Švajcarjev iz prekantonov — piše „Tr. Z.“ — se preseljuje v naše cesarstvo; spet je landaman V. Müller iz kantona Uri si kupil veliko zemljiša v Slavonii, vladni svetovavec Šorno iz Švica pa pride na Krajsko blizo Ljubljane. — Do včeraj kurirja, ki ima svetu mir ali vojsko prinesiti, iz Petrograda še ni bilo na Dunaj. Se vé, da to dolgo pomudo eni tako, drugi drugač ugibujejo. V Berlinu hočejo že za gotovo vediti, da ruski car ne dovoli v to, kar Francozi in Angleži zastran tretjega poglavja terjajo, in to je tudi verjetno zlasti po tem, kar so Rusi že pred vedili, zdaj pa, ko je vladni francozki častnik „Moniteur“ sam to razglasil, tudi vès svet vé, da Francozi in Angleži Sevastopolja niso v stanu Rusom vzeti. Gotovo je, da po tem takem so Francozi in Angleži v veliki zadregi, in da brez Austrije in Prusije ne morejo nič opraviti. Pogostoma tedaj hodita francozka in angležka poslanca tudi k staremu ministru Metternich-u v posvèt. Časnik „Oest. Zeit.“ pravi, da je slišal, da avstrijska vlada ne bo z nikomur deržala, ako bi utegnila francozka in angležka vlada pozneje še kaj več terjati od rusovske zastran tretjega poglavja; — al ta strah, da bi se na Fran-

cozskem in Angležkem terjatve še bolj napéle, je zdaj pač prazen strah. — Do 6. t. m. se ni nič važnega zgodilo v Krimu; po poslednjih razodevah francozke vladese pa menda tudi na tem mestu prihodnje ne bo nič določivnega primerilo. — Zmiraj več gerških prostovoljcev gré v Krim Rusom na pomoč. — Rusovska „državna bramba“ bo nek kmali ustanovljena. — 3. dan t. m. je ogledoval rusovski car tisto armado, ki se je podala proti Helsingfors-u in ki ima dopolniti število 120.000 vojakov, ki imajo braniti terdnjave izhodnega morja. — Cesar Napoleon je 16. t. m. šel s cesarico v London obiskat angležko kraljico; od državnega zbora se je poslovil takole: „Mislim, da bom tudi v Vašem imenu govoril, kadar bom angležko vlado zagotavljal, da Vi kakor jez spoznate veliko vrednost tega, da je francozka država dandanašnji ozko zvezana z angležko. Mi vsi hočemo mir, — al le mir po poštenih pogodbah“. Ob osmih zvečer sta bila cesar in cesarica že v Calais-u, od kodar sta čez Kanal (morski preliv) na Angležko jadrala. Velicastno ju bojo Angleži sprejeli, pa tudi policija bo imela dosti opraviti s skerbjo, da se cesarju ne bo kaj žalega zgodilo po kakošnem hudobnem naklepu francozkih begunov; toda Napoleon se nič ne boji, ker — kakor neki časnik pravi — v njegovem besednjaku ne stoji beseda „strah“. — V petek popoldne ob štirih so sv. oče papež v „St. Agnesi fuori le mura“ z mnogimi višjimi gospodi kosili in potem vsim učencom iz zbora (kolegija) za razširjevanje sv. vére pripustili, da so jim smeli noge kušniti. V tem se vdere kos stropa in vsi padejo v spodojo izbo; sv. oče se niso nič poškodovali, general Montreal pa in nekteri učenci so se enmalo potokkli.

Rodetovi sinovi.

Prepir otrók je pravi križ,
So starši tud bogati;
Pogosto to lahko slediš,
Razgled čem tukaj dati.
Rodé je imel sine tri:
Štefeta, Luka, Pavla,
Nikoli jim ustregel ni,
Že eden kaj zabavlja.
Omaro oče zdaj odpre,
Jim kruha misli dati;
Zdaj trop sinov za njim navre,
Začno se prepirati.
Štefè posebno govori
In nosi se nar huje,
Omarne vrata sam derži,
Takole on mozuje:
„Za hišo jez največ storim,
Dajte mi kos največi,
Saj od drugot nič ne dobim,
Še tu se mi je vleči;
Ta Pavle le, on moli rad,
Rad k svetim bukvam sede,
Naj živí že on enkrat
Od božje tud besede;

Pa saj mu nič krivice ni;
Kaj men'te, da se posti?
Od matere dovelj dobí,
Dajejo mu priprosti.
Ti Lukec! pojdi verh planin,
Za lakot znaš iskati
Zelenja, cvetja, korenin
Alj jagod si nabрати“. —
Zdaj Lukec, Pavle se obá
Začela na-nj jeziti,
Da trebuh ima za Bogá,
Ju v žljici če vtopiti.
„Za naji z materjo si križ —
Je oče mu ongavil —
Pred časom, ko tako živiš,
Naj' boš pod zemljo spravil“. —
Štefè prešerno se reži,
Svoj kos premajhen sodi;
Še en'ga sam se polastí,
Zato že, kar če, bodi. —
Tako prepír je vedno bil
Zavolj tegá Štefeta;
Nikolj ugnan in sit ni bil,
In z brati on pometa.
Poženčan.

Stan kursa na Dunaji 16. aprila 1855.

Obligacije	5 %	81 fl.	Esterhaz. srečke po 40 fl.	82 1/2 fl.
državnega	4 1/2 %	71 1/4 "	Windisgrac. " "	20 " 29 1/4 "
dolga	4 %	64 "	Waldstein. " "	20 " 29 "
	3 %	50 "	Keglevičeve " "	10 " 12 1/8 "
	2 1/2 %	41 "	Cesarski cekini.	5 fl. 52
Oblig. 5 % od leta 1851		B 96 "	Napoleonodor (20 frankov)	9 fl. 53
Oblig. zemljiš. odkupa 5 %		74 "	Suverendor	17 fl. 8
Zajem od leta 1834 . . .		218 1/2 "	Ruski imperial	10 fl. 6
" " 1839 . . .		118 1/2 "	Pruski Fridrihsdor . . .	10 fl. 40
" z loterijo od leta 1854		101 7/8 "	Angležki suverendor . .	12 fl. 20
" narodni od leta 1854		85 3/4 "	Nadavk (agio) srebra:	
			na 100 fl.	27 3/4 fl.

Loterijne srečke:

V Terstu 14. aprila 1855: 40. 72. 34. 88. 6.
Prihodnje srečkanje v Terstu bo 25. aprila 1855.